

OBSAH

Předmluva k 1. vydání	15
Předmluva k 2. vydání	16
Předmluva k 3. vydání	16
Předmluva k 4. vydání	17

NEFROLOGIE

Dnešní názory na funkci ledvin	21
Glomerulární filtrace a cirkulace krve v ledvinách	23
Tubulární resorpce	28
Tubulární exkrece (sekrece)	32
Vylučování elektrolytů a udržování acidobasické rovnováhy	35
Vylučování vody a tvorba hypertonické moči	42
Vylučování močoviny ledvinami	50
Transport moči vývodnými cestami	52

Regulace funkce ledvin z hlediska udržování stálého objemu a složení extracelulární tekutiny	55
Regulace volumu a osmotické koncentrace extracelulární tekutiny	56
Regulace acidobasické rovnováhy	60

Vyšetřování funkce ledvin v praxi	62
Vyšetření moči	64
Chemický rozbor	64
Bílkovina	64
Krev	66
Hnis	66
Mikroskopický rozbor	67
Erytrocyty	67
Leukocyty	69
Epitelie	69
Bakterie	69
Válce	70
Hyalinní válce	70
Granulované válce	70
Válce erytrocytární, leukocytární a epiteliální	70
Krystaly	70
Addisův sediment	71
Vyšetřování koncentrační a zředovací schopnosti ledvin	71
Vyšetřování koncentrační schopnosti ledvin	74
Vyšetřování zředovací schopnosti ledvin	76

Vyšetřování spontánní variace specifické váhy moči během 24 hodin	78
Nejčastější zdroje chyb při vyšetřování koncentrační a zředovací schopnosti ledvin	78
Vyšetřování glomerulární filtrace a tubulární resorpce vody	79
Zhodnocení nálezu	83
Nejčastější zdroje chyb při měření filtrace a tubulární resorpce	89
Azotémie	94
Vyšetřování renálního vylučování elektrolytů	95
Rentgenologické vyšetřovací metody v nefrologii	100
Isotopové vyšetřovací metody v nefrologii	103
Urologické vyšetření	108
Syndromy při ledvinových chorobách	110
Syndrom renální	110
I. Porucha funkce glomerulů	111
II. Porucha koncentrační činnosti	114
III. Porucha zředovací činnosti	120
IV. Porucha tubulární resorpce vody	121
V. Známky souvisící přímo s poruchou tubulů	125
Otoky	126
Arteriální hypertenze	132
Infekce močových cest a pyelonefritis	136
Etiopatogenese	136
Klinický obraz	140
Anamnesa a subjektivní obtíže	141
Objektivní nález	142
Laboratorní a pomocná vyšetření	143
Změny ve vodním a elektrolytovém metabolismu	151
Průběh	153
Některé otázky diferenciálně diagnostické	155
Léčení	156
Pracovní schopnost	165
Urolitiáza	166
Etiopatogenese	166
Kalciové konkrementy	166
Urátové konkrementy	169
Cystinové konkrementy	170
Klinický obraz	171
Anamnesa a subjektivní obtíže	171
Objektivní nález	173
Laboratorní a pomocná vyšetření	173
Průběh	178
Diferenciálně diagnostické problémy	179
Léčení	180
Lázeňská léčba	182
Glomerulonefritis	183
Akutní glomerulonefritis	183
Etiopatogenese	183

Klinický obraz	186
Anamnesa a subjektivní obtíže	186
Objektivní nález	187
Laboratorní a pomocná vyšetření	187
Průběh	188
Léčení	191
Léčení akutních příhod	193
Ošetření ložisek infekce	194
Chronická glomerulonefritis	194
Etiopatogenese	194
Klinický obraz	197
Anamnesa a subjektivní obtíže	197
Objektivní nález	198
Laboratorní a pomocná vyšetření	199
Rozbor moči	199
Funkční vyšetření ledvin	200
Změny ve vodním a elektrolytovém metabolismu	202
Průběh	202
Některé diferenciálně diagnostické problémy	205
Léčení	206
1. Tělesný klid	206
2. Dietní opatření	207
3. Léčení arteriální hypertenze	208
4. Léčení edematosních stavů	208
5. Medikamentosní léčení	208
6. Sanace ložisek infekce	209
7. Chirurgické léčení	209
8. Léčení akutních exacerbací chronické glomerulonefritidy	210
Nefrotický syndrom	211
Etiopatogenese	212
Klinický obraz	215
Anamnesa a subjektivní obtíže	215
Objektivní nález	216
Laboratorní a pomocná vyšetření	216
Diferenciálně diagnostické problémy	217
Léčení	219
Dietní opatření	219
Steroidy	219
Azathioprin a cyklofosamid	222
Diuretika	223
Hypertenzní nemoc	234
Etiopatogenese	234
Klinický obraz	241
Anamnesa a subjektivní obtíže	241
Objektivní nález	243
Měření krevního tlaku	244
Laboratorní a pomocná vyšetření	245
Průběh	247
Diferenciálně diagnostické problémy	248
Léčení	252
Zásady léčení hypertenzní choroby v praxi	255

Pozdní gestosa	258
Etiopatogenese	258
Klinický obraz	261
Anamnesa a subjektivní obtíže	261
Objektivní nález	262
Laboratorní a pomocná vyšetření	263
Průběh	264
Léčení	265
Tuberkulosa ledvin a močových cest	268
Etiopatogenese	268
Klinický obraz	269
Anamnesa a subjektivní obtíže	269
Objektivní nález	269
Laboratorní a pomocná vyšetření	270
Průběh	272
Léčení	272
Nádory ledvin	274
Etiopatogenese	274
Klinický obraz	275
Anamnesa a subjektivní obtíže	275
Objektivní nález	276
Laboratorní a pomocná vyšetření	276
Průběh	277
Léčení	277
Změny ledvinných funkcí při neledvinových onemocněních	278
Cukrovka	278
Dna	281
Srdeční nedostatečnost	283
Jaterní choroby	285
Změny při některých endokrinních chorobách	286
Změny při infekčních nemocech	287
Amyloidosa ledvin	288
Lupus erythematodes disseminatus	291
Periarteritis nodosa	292
Sklerodermie difusní generalisovaná	294
Goodpastureův syndrom	294
Sarkoidosa	294
Krevní choroby	295
Mnohočetný myelom	296
Hemolytický uremický syndrom	296
Henochova — Schönleinova purpura	297
Základy dietologie u ledvinových chorob	298
Dietní opatření při urolitiase	306
Vývojové poruchy ledvin	306
Polycystické ledviny	311
Etiopatogenese	311
Klinický obraz	311
Anamnesa a subjektivní obtíže	311
Objektivní nález	311

Laboratorní a pomocná vyšetření	312
Průběh	312
Léčení	312
Metabolické tubulární syndromy	314
Renální aminoacidurie	314
Renální glykosurie (renální diabetes)	315
Renální hyperfosfaturie (fosfátový diabetes)	315
Renální tubulární acidosa	315
Syndrom Fanconiho	315
Selhání ledvin (renální insuficience)	316
Akutní selhání ledvin	317
Etiopatogenese	321
Klinický obraz	321
Anamnesa a subjektivní obtíže	321
Objektivní nález	322
Laboratorní a pomocná vyšetření	322
Průběh	326
Léčení	327
Léčebná opatření v anurické fázi	329
Léčebná opatření v diuretické fázi	331
Dialyzační metody	332
Chronické selhání ledvin	336
Etiopatogenese	336
Klinický obraz	339
Anamnesa a subjektivní obtíže	339
Objektivní nález	340
Laboratorní a pomocná vyšetření	340
Průběh	342
Léčení	343
Chronická hemodialýsa a transplantace ledvin	345

PATOLOGIE VODNÍHO A ELEKTROLYTOVÉHO METABOLISMU

Rozložení vody a elektrolytů v organismu	349
Extracelulární tekutina	353
Rozložení extracelulární tekutiny do prostoru intravaskulárního a extravaskulárního	357
Rozložení vody, Na a K do prostoru intracelulárního a extracelulárního	359
Udržování stálosti složení a objemu extracelulární tekutiny z hlediska příjmu, výdeje a přesunů vody a elektrolytů	360
Přijímání vody, elektrolytů a živin potravou	360
Tvorbba trávicích šťáv v trávicím ústrojí	362
Metabolická činnost buněk	364
Vylučování vody a elektrolytů ledvinami	364
Vylučování vody a CO ₂ plicemi	366
Ztráty vody kůží, popřípadě ztráty elektrolytů pocením	367
Souhrnně o příjmu a výdeji vody, Na a K v průběhu 24 hodin za normálních podmínek	368

Příčiny narušení vodního a elektrolytového metabolismu	369
Narušení normálního příjmu vody, elektrolytů a živin	370
Porušení recirkulace vody a elektrolytů mezi ECT a trávicím ústrojím	370
Změna metabolismu tkáňových buněk	371
Porucha vylučování vody a elektrolytů ledvinami	371
Změny ve vylučování vody a CO ₂ plicemi	372
Nadměrné ztráty vody a elektrolytů kůží	372
Rozpoznání odchylky ve vodním a elektrolytovém metabolismu	373
Anamnestické vyšetření	373
Fysikální vyšetření	374
Laboratorní a pomocná vyšetření	376
Koncentrace elektrolytů v ECT	376
Odhad vodní a elektrolytové bilance	382
Celkový obsah vody a jednotlivých elektrolytů v organismu	388
Dehydratace	391
Vodní deplece	391
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	392
Fysikální známky	392
Laboratorní a pomocná vyšetření	393
Léčení	393
Sodíková a vodní deplece	398
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	400
Fysikální známky	400
Laboratorní a pomocná vyšetření	401
Léčení	402
Zvracení nebo aspirace kyselého obsahu žaludečního	403
Velké průjmy	404
Osmotická diuréza	405
Pocení	407
Ztráty tekutin obsahujících hojně bílkovin	407
Kaliová deplece	410
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	412
Fysikální nález	413
Laboratorní a pomocná vyšetření	413
Léčení	414
Souhrnné poznámky k deplecím vody, sodíku a kalia	419
Retence vody	422
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	423
Fysikální nález	423
Laboratorní a pomocná vyšetření	423
Léčení	424
Retence sodíku a vody	426
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	427
Fysikální známky	428
Laboratorní a pomocná vyšetření	428
Léčení	429

Hypernatrémie	433
Hyperkalémie	434
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	435
Fysikální nález	435
Laboratorní a pomocná vyšetření	435
Léčení	436
Acidosa	437
Metabolická acidosa	437
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	438
Fysikální nález	439
Laboratorní nálezy	439
Léčení	439
Diabetická acidosa	441
Renální insuficience	441
Průjemovitá onemocnění	443
Respirační acidosa	444
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	444
Fysikální známky	445
Laboratorní nálezy	445
Léčení	445
Alkalosa	446
Metabolická alkalosa	446
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	447
Fysikální známky	447
Laboratorní nálezy	448
Léčení	448
Respirační alkalosa	450
Anamnestické údaje a subjektivní obtíže	450
Fysikální nález	451
Laboratorní nálezy	451
Léčení	451
Monografie vhodné k dalšímu studiu	453